INCLUZIUNE ÎN SISTEMUL EDUCAȚIONAL ROMÂNESC

Prof. înv. primar BOCMAN MARIANA-DENISA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 2, SECTOR 5, BUCUREȘTI

Incluziunea în sistemul educațional românesc reprezintă un aspect deosebit de important pentru a asigura accesul și participarea egală a tuturor elevilor, indiferent de nevoile și caracteristicile lor individuale. Aducerea tuturor copiilor și tinerilor într-un mediu educațional în care să li se ofere oportunități egale de învățare și dezvoltare este esențială pentru construirea unei societăți mai incluzive și pentru creșterea nivelului general de educație.

În ultimii ani, România a făcut eforturi semnificative pentru a promova incluziunea în sistemul educațional, însă mai sunt încă provocări de depășit. Iată câteva aspecte relevante legate de incluziunea în sistemul educațional românesc:

Educația pentru toți: Prin adoptarea și implementarea legislației relevante, precum Legea Educației Naționale și Strategia Națională pentru Promovarea Șanselor Egale în Educație, România a pus bazele unui cadru legal și politic pentru a asigura accesul tuturor copiilor la educație. Astfel, învățământul preșcolar și școlar trebuie să fie disponibil și accesibil pentru toți copiii, indiferent de nevoile lor speciale sau de alte caracteristici care pot genera dificultăți în învățare.

Pentru a realiza acest obiectiv, sunt necesare o serie de măsuri și acțiuni:

- *Accesibilitatea educației*: Trebuie depuse eforturi pentru a asigura accesul la educație pentru toți copiii și tinerii din România. Aceasta implică construirea și renovarea de școli în zonele rurale și dezavantajate, astfel încât toți elevii să aibă oportunitatea de a învăța într-un mediu adecvat.

- *Eliminarea decalajelor socio-economice*: Este important să se reducă decalajele sociale și economice care afectează accesul la educație. Este nevoie de programe și politici de sprijin pentru copiii și familiile defavorizate, astfel încât aceștia să aibă șanse egale în educație.

- *Program preșcolar universal*: Extinderea educației preșcolare ar trebui să fie o prioritate, deoarece aceasta are un impact semnificativ asupra dezvoltării copiilor. Este important să se ofere educație preșcolară de calitate și accesibilă pentru toți copiii, pentru a le oferi un start bun în viață.

- *Resurse și infrastructură adecvată*: Este esențial să se aloce suficiente resurse pentru a asigura infrastructura școlară adecvată, echipamentele, materialele didactice și formarea continuă a cadrelor didactice. Toți elevii trebuie să beneficieze de un mediu educațional propice și de resurse adecvate pentru a-și dezvolta potențialul.

- *Educație inclusivă*: Este important ca sistemul de învățământ să fie inclusiv și să răspundă nevoilor tuturor elevilor, inclusiv a celor cu dizabilități și a celor cu nevoi speciale. Adaptarea curriculumului și asigurarea sprijinului individualizat sunt aspecte esențiale pentru a permite tuturor elevilor să învețe și să se dezvolte.

- *Formarea continuă a cadrelor didactice*: Profesorii joacă un rol crucial în asigurarea unei educații de calitate pentru toți elevii. Prin urmare, este important să li se ofere profesorilor oportunități de

formare continuă, resurse și sprijin adecvat pentru a-și dezvolta abilitățile și cunoștințele pedagogice.

- *Colaborare între instituții*: O cooperare strânsă între Ministerul Educației, autoritățile locale, organizațiile neguvernamentale și alte instituții relevante este esențială pentru a asigura educația pentru toți. Prin lucrul împreună, se pot identifica soluții și strategii eficiente pentru a depăși obstacolele și pentru a promova schimbarea în sistemul educațional.

Acestea sunt doar câteva aspecte cheie care trebuie abordate pentru a asigura educația pentru toți în România. Este un proces complex și pe termen lung, dar cu angajament și eforturi sustenabile, este posibil să se atingă acest obiectiv și să se ofere tuturor cetățenilor români oportunitatea de a se dezvolta și de a-și îndeplini potențialul prin educație.

Școli incluzive: Promovarea școlilor incluzive este un obiectiv cheie în sistemul educațional românesc. Aceasta presupune adaptarea mediului educațional pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, asigurând sprijin și resurse adecvate pentru dezvoltarea și învățarea lor. Aceste măsuri pot include asistență educațională specializată, adaptarea materialelor didactice și a metodologiilor de predare, precum și facilitarea integrării sociale a tuturor elevilor.

Școlile incluzive reprezintă o abordare educațională în care toți elevii, indiferent de abilitățile și nevoile lor, sunt acceptați și sprijiniți în cadrul aceluiași sistem de învățământ. În România, conceptul de școală incluzivă a fost introdus prin adoptarea Legii Educației Naționale nr. 1/2011 și a Ordinului Ministerului Educației Naționale și Cercetării 2017/2018 privind aprobarea Metodologiei-cadru pentru organizarea și desfășurarea activităților de educație incluzivă în învățământul preuniversitar.

Această legislație promovează dreptul tuturor copiilor la educație și prevede că elevii cu nevoi speciale sau cu dizabilități să fie integrați în școlile de masă, în măsura posibilităților și cu sprijinul necesar. Astfel, elevii cu nevoi speciale pot frecventa școlile de cartier, alături de ceilalți copii, beneficiind de suportul și adaptările necesare pentru a avea o experiență de învățare de calitate.

Pentru a asigura implementarea concretă a educației incluzive, școlile din România sunt obligate să dezvolte Planuri Școlare Individuale (PSI) pentru fiecare elev cu nevoi speciale, care să cuprindă măsuri și strategii de sprijin personalizate. Aceste planuri sunt elaborate în colaborare cu părinții și specialiștii în domeniu și se urmărește asigurarea unui mediu favorabil pentru dezvoltarea optimă a fiecărui copil.

De asemenea, în cadrul școlilor incluzive există cadre didactice specializate, precum profesori de sprijin sau profesori itineranți, care oferă suport și consiliere elevilor cu nevoi speciale, precum și formare continuă pentru profesori pentru a dezvolta competențe specifice necesare în lucrul cu acești elevi.

În ultimii ani, România a făcut progrese în promovarea școlilor incluzive, însă încă mai există provocări în asigurarea unei educații cu adevărat incluzive pentru toți copiii. Este necesară o mai mare implicare a autorităților, investiții în resurse și formare pentru cadrele didactice, sensibilizare în comunitate și colaborare între toți actorii implicați pentru a dezvolta un sistem educațional cu adevărat incluziv în România.

Servicii de suport și intervenție timpurie: În cadrul sistemului educațional, este important să existe servicii de suport și intervenție timpurie pentru a identifica și aborda nevoile copiilor în stadii incipiente. Evaluarea și intervenția timpurie pot ajuta la prevenirea sau atenuarea dificultăților de învățare și dezvoltare, oferind copiilor sprijinul necesar în etapele critice ale educației lor.

Formare și pregătire a cadrelor didactice: Pentru a asigura incluziunea în învățământ, este esențială formarea și pregătirea adecvată a cadrelor didactice. Acestea trebuie să fie familiarizate cu abordări și practici pedagogice inclusive, să poată identifica și răspunde nevoilor diverse ale elevilor și să colaboreze cu specialiști și părinți pentru a dezvolta și implementa planuri individualizate de învățare.

Colaborare și implicare a părinților și comunității: Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional este un factor cheie pentru promovarea incluziunii. Comunicarea și colaborarea strânsă între școli, părinți și comunitate pot contribui la crearea unui mediu de învățare sprijinitor și la identificarea soluțiilor adecvate pentru nevoile individuale ale elevilor.

Incluziunea în sistemul educațional românesc reprezintă un obiectiv esențial pentru a asigura accesul și participarea egală a tuturor elevilor. Promovarea școlilor incluzive, furnizarea de servicii de suport și intervenție timpurie, formarea adecvată a cadrelor didactice și implicarea părinților și a comunității sunt câteva aspecte-cheie în îndeplinirea acestui obiectiv. Prin adoptarea și implementarea politicilor și măsurilor corespunzătoare, România poate construi un sistem educațional mai incluziv, oferind oportunități egale de dezvoltare și învățare pentru toți copiii și tinerii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea Educației Naționale nr. 1/2011 - Disponibilă la: https://lege5.ro/Gratuit/g43tysju/legea-educatiei-nationale-nr-1-2011
2. Ministerul Educației și Cercetării - Strategia Națională pentru Promovarea Șanselor Egale în Educație - Disponibilă la: http://www.edu.ro/strategia-nationala-pentru-promovarea-sansei-egale-in-educatie-2015-2020
3. Stanciu, R. (coord.) (2018). Incluziunea educațională în România: Politici și practici. București: Editura Universitară.
4. Băban, A. (coord.) (2019). Incluziune și diversitate în educația timpurie. București: Editura Universitară.
5. Cucoș, C. (coord.) (2019). Educație incluzivă. București: Editura Universitară.